

RODOLJUB.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca ter stane za vse leto 80 kr., za pol leta 50 kr. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 8 kr. Če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15 kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Velika nevarnost.

Zopet bomo morali krvaveti. Po dolgih pogajanjih, koliko naj naša državna polovica in Ogrska plačuje za skupne stroške, se je naposled doseglo sporazumljenje, ali takšno, da človeku kar sapa zapre, če sliši o tem sporazumljenju.

Edino pravično bi bilo, ako bi naša državna polovica plačala za skupne potrebe ravno toliko, kakor Ogrska. Obe državni polovici imata od skupnosti enake pravice (čeprav v resnici Madjari celo državo komandirajo), in zato bi morali tudi obe imeti enake dolžnosti. Pravično bi torej bilo, da se bremena tako razdele, da bi Madjari plačevali polovico, mi pa polovico vseh izdatkov.

Vzlic temu pa je naš državni zbor odnehal od tega stališča. Udal se je, da naj imata obe državni polovici enake pravice, dolžnosti pa naj mi prevzamemo veliko več, kakor Madjari.

Ko so se na tej napačni podlagi začela pogajanja, se je z naše strani reklo, da naj plačajo Madjari 42 odstotkov vseh skupnih stroškov, mi pa bomo plačali 58 odstotkov. Toda Madjari tudi s temi niso bili zadovoljni. Pogajanja so se večkrat pretrgala, a naposled se je vendar dosegla sprava. Naši pooblaščenca so od tega odnehali toliko, da bi tega nihče ne bil pričakoval. Odnehali so za $7\frac{1}{10}$ odstotkov to se pravi, oni so privolili, da bodo Madjari na mesto 42 odstotkov plačevali samo $34\frac{1}{10}$.

Poglejmo, koliko to znaša. Vsak odstotek, ki se plačuje za skupne potrebe, znaša 1,100.000 gld. Ako bi se bilo določilo, da moramo plačati mi polovico, Madjari pa polovico, bi bili avstrijski davkoplačevalci v teh 10 letih, za katere velja dogovor, prihranili 183,400.000 gld. Kaj bi se dalo s to ogromno svoto dobrega in koristnega storiti!

A tudi ko bi se bil ogrski prispevek določil na 42 odstotkov, bi bili mi lepe goldinarje prihranili. V tem slučaju bi namreč plačali v desetih letih celih 83,600.000 gld. manj, kakor jih bomo zdaj, če obvelja sklenjeni dogovor.

Že te žrtve, ki se nam hočejo naložiti, so strašne. A niso edine. Po zakonu o razdelitvi užitninskih davkov bo Ogrska za ogromne milijone na dobičku, tako da bo v prihodnjih desetih letih za skupne potrebe plačevala še precej manj, kakor pa v zadnjih letih.

Pa to še ni vse, kar so Madjari dosegli. Izposlovali so, da velja ta razdelitev prispevkov k skupnim potrebščinam do konca leta 1909., dočim je carinska pogodba mej našo državno polovico in mej Ogrsko sklenjena samo do konca

l. 1907. Ako neha carinska pogodba l. 1907., bo naš prispevek v naslednjih dveh letih za skupne potrebe še grozovito narasel in bo Ogrska z našim denarjem vodila gospodarsko vojsko proti nam.

Sklenjeni dogovor mora državni zbor odobriti. Vlada se zelo trudi, da dobi zanj večino, proti nam torej velika nevarnost, a vendar upamo, da se vsaj noben slovenski poslanec ne bo spozabil tako daleč, da bo glasoval za ta predlog.

Luteranska dôba na Slovenskem.

V 17. stoletju se začne gonja proti luteranstvu. Res so časih luteranski pridigarji z lec katoliškim duhovnikom zabavljali, zabavljali papežu in njegovi grabežljivosti, zabavljali trgovini s cerkvenimi dostojanstvi, zabavljali nevednosti katoliških duhovnikov in drugemu, ali jezuiti so hujše postopali. Če drugače ni šlo, so pa najeli pretepače. Imeli so državno moč za seboj. Boljši možje so pri nas pomrli, ali svoja posestva prodali ter se preselili na Švedsko, Nemško; so dobili lahko korajžo.

Kot najvišji fevdalni gospod je dal deželni knez luteranskim plemenitažem v tem času na spoljubo, ali se pokatoličanijo ali deželo zapustijo proti odveznini v denarju za svoja posestva. Dosti jih je šlo in mej njimi ne najslabši. Ž njimi luteranski duhovni in tudi mnogo imovitih meščanov, večjih trgovcev ter obrtnikov. Precej teh vseh in teh sinov najdemo potem kot dobre vojake, kot protestantske duhovne, kot vseučiliščne profesorje, ter kot trgovce na Nemškem. Tudi na Švedskem so čast delali domovini. Na mesto izseljencev plemenitažev prišli so plemenitaži iz vseh vetrov tedanjega katoliškega sveta in bog ve, ne najboljši. Največ nemških spreobrnjencev, ki so na Nemškem odgospodarili, ali bili sploh brez premoženja. Stare naše krepke plemenitaške slovenske rodovine so doma skoraj celo izumrle, in tako tudi bogati patriciji večjih mest. V vsej dobi po protireformaciji se ne oglasi ne malo ne kak Herbart Auersperg, Scheyrer, Ahaz iz Thurna, Hans Ungnad. Podali so se še ostali in novonaseljenci v službo absolutističnih monarhov in tam skušali si okrepčati privilegij, kmeta dreti. Ta absolutizem jih je popolnoma pokvaril, nič ni kaj dobrega več slišati o njih. Zapravljivo so živeli, gnjeteč se na cesarskem dvoru okolu, iščeč višje uradniške službe. Doma so pa veleposestva oskrbniki imeli v rokah. Ti so gledali, da so si kaj dobička

pribavili in tako postane na deželi nekaj gmotno krepkejših ljudi iz kmetov, meščanov; ali veleposestva naša hirajo, dasi kmeta izžemajo na vse strani. Tako ni naš veleposestnik v nobenem oziru v sledečih treh stoletjih kaj prida gospodarska, pa tudi ne duševna vodilna moč; Anton Auersperg iz Šribarskega Turna pri Krškem je nekaj nemškega pesnika iz tega stoletja, pa danes že pozabljen. Wurzbachi nekaj duševnega dela v nemškem jeziku storijo; — Zojz jedini se spomni svojega naroda, ali vse drugo pomeni le malo.

Jezuiti so videli, da je treba namesto luteranskih šol katoliške postaviti in postavili so jih. Ali latinizovali, nemčili so v njih ter izgojali ponemčence v njih, kar se je dalo in vodstvo cerkve je reklo k temu svoj — amen. — Sprevidelo je to vodstvo že po Tomažu Hrenu, da je treba duhovenstvo reformirati v vseh ozirih ter zopet ljudstvo navaditi prižnicam katoliških duhovnikov. Ali ta cerkev vendar ni vidila moči, ki v materinem jeziku leži, bila je hvaležna nemškimi vladam ter poslušna istim. Vsaj je tudi ona imela braniti svoje fevdalno gospodarsko stališče ter braniti, da se kmet reši tlake in desetine. Roka v roki, novi plemenitaž in cerkev sta ta dva potem zopet hranila te gospodarske svoje trdnjave odslej naprej in še le, ko so drugi narodi vrgli to fevdalno gospodarstvo leta 1848. iz prestola, začel je slovenski kmet prostejšo dihati. Ali ne malo ga ta dva odločilna stanova nista učila v šoli in tudi meščan ne; ta se ni povspel višji. Absolutistični knezi ga niso več rabili in sam si ni pomagati vedel naprej, ni bil v trdem delu izračen.

Še le novejši čas je dal narodu zopet knjige v roke in zbudil meščana na duševno delo. Dolg martirij, 300 let po luteranski dobi spremlja našega kmeta. Tudi takozvano »bauernlegen«, kradnja kmečkih zemljišč po grajščakih, — se seveda v 17., 18. stoletju pri nas najde. O tem pa morebiti drugikrat jedenkrat. Ali v tem dolgem žalostnem času se katoliško duhovenstvo ne briga za narod in njegove koristi. V tem času se hudo po mestih in trgih ter na obmejnih krajih, posebno na Koroškem, slovenstvo ponemči. Še le Francozi začetkoma tega stoletja nekaj več luči prinesejo v naše dežele in zdramijo Vodnika, ki z baronom Cojzom uvidi, da imata duhoven in plemenitaž tudi dolžnosti, za povzdigo narodovo kaj storiti. Ali še le meščanski ljudje spravijo to vprašanje naprej.

(Konec prih.)

Politični pregled.

Kriza. Nastala je velika kriza, ki zamore imeti najznamenitejših posledic. Vlada se je zvezala z nemško manjšino v prvi vrsti proti Čehom, na kar so ti sklenili, da začno obstrukcijo. Ž njo so v stanu, preprečiti pravočasno rešitev tudi tistih predlog, katerih odobrenje je neizogibno potrebno še pred novim letom. Cesar je sicer posredoval, ali Čehi se nišo vdali. Vlada je uvidela, da se mora s Čehi sporazumeti, ali pa da mora odstopiti, vsled česar so se začela dolgotrajna pogajanja. Vlada bi se rada s Čehi domenila, a Nemci jej delajo ovire. Zdaj se delajo priprave za neka pravna posvetovanja, a vzlic temu ni upanja, da se kaj doseže.

Državni zbor zboruje zdaj sicer že precej časa, a vsa posvetovanja so piškava. Predlog, naj se pri letošnjem ljudskem štetju zapisuje narodnost, ne občevalni jezik, je propadel. Prvo branje nagodbenih predlog je končano.

Srbija. Ruski zastopnik se je vrnil v Beligrad. To se smatra kot dokaz, da se je kralj Aleksander udal pritisku ruske vlade, in da pomilosti tekem prihodnjega meseca vse tiste radikalce, kateri so bili pred kratkim obsojeni na strašne kazni.

Francija. Te dni je bila v Parizu velikanska slavnost. Razkril se je znamenit spomenik. Povodom te slavnosti je ljudstvo vprizorilo velikansko manifestacijo za republiko in proti klerikalcem.

Vojna v južni Afriki se vodi z vso srditostjo. V začetku so Buri dosegli na raznih krajih znamenitih uspehov in sicer tacih, da jih Angleži ne bodo lahko izpodbili. V zadnjem času se poroča, da so Angleži v raznih bitkah zmagali. To je pač mogoče, ali resnica je, da niso še oprostili nobenega tistih treh mest, v katerih so kakor v kleščah stisnjeni, in resnica je, da se z bojišča izve samo to, kar je Angležem všeč. Pa tudi če zmagajo Angleži tu in tam, vsled tega še ne bo konec vojne, ampak se bo nadaljevala še dolgo dolgo časa.

Dopisi.

Iz Škocijana na Dolenjskem. 27. nov. V nedeljo 5. novembra t. l. se je naš g. kapelan Matevž Kos na prižnici hudo zaleval v ubozega kmeta. Začel je očitati našemu kmetu, koliko da potroši. Da ob nedeljah so vse gostilne v Škocijanu polne tega ljudstva in pijejo žganje in vino in jedo pečenke. Dobro ste jo pogodili g. Kos. Resnica je, da pridejo kmetje po prvi maši v gostilne in zahtevajo zajuterka. Ali Vam g. Kos morebiti ni znano, da Vaši farani pridejo po 2 uri daleč in še več k sv. opravilu v Škocijan. In preden Vi opravilo opravite je še vsak teh vernikov lačen, truden in žejen. Toraj še tega ne privoščite ubogemu kmetu, da bi si vsaj ob nedeljah privoščil nekoliko pripoboljška, svetoval bi Vam, da vzamete grablje in metlo brezovko, in posnažite pred svojim pragom. Kaj res mislite, da ima ta kmet, kateri mora tudi Vas živeti, vsaki dan pečenko na krožniku, kakor jo imate Vi. Vi tega kmeta ob nedeljah pehate in zmerjate pred cerkvijo. Je li to tista olika, katere ste se toliko let učili. V oliki ste gotovo dobili slab red. Naša fara bo prav vesela, kadar jo Vi iz Ško-

cijana odrinete. Rekel bi tudi, da ni lepo, da Vi v šoli otrokom starim 7 do 8 let razkladate o »Rodoljubu« in njega pomenu. Toraj Vi sami zahtevate, da se stariši otrok, kateri šolo obiskujejo naročujejo »Rodoljuba«, dobra je ta! Le tako naprej, to je reklama za naš list »Rodoljub«. Saj je tudi tukaj nekdo rekel in bo tudi to obljubo storil, da bode desetim revnejšim kmetom naročil »Rodoljuba«. Vidite g. Kos, to je vse Vaša zasluga. Tudi ste tisto nedeljo z lece govorili, da ste nekega učenca v šoli vprašali, zakaj ne pride k službi božji. Dotični učenec pa da Vam je odgovoril, da nima za to obleke, in da mu je oče rekel, da si mora oče prej naročiti na »Rodoljuba«, potem mu šele kupi obleko. In vidite, g. Kos. Kupil je ta oče svojemu sinu najprvo celo obleko, in potem se je naročil na »Rodoljuba«. In to samo zato, ker Vi vedno z lece o »Rodoljubu« govorite. Si je mislil: mora biti ta list vendar dober, ker ta g. Kos vedno zanj bobna. Prejšnji g. kapelani so nam z lece le popisovali življenje kekega svetnika in to tako, da je ljudstvo rado poslušalo. Sedaj ste Vi začeli nas zmerjati in sčuvati z lece. Kaj Vam to pomaga? Nič, dosegli ste le, da Vas ljudstvo sovraži. Ko ste Vi po naši fari agitirali za volitev c. kr. kmetijske družbe, niste Vi nobenega uda vjeli na Vaše limanice, akoravno ste tako govorili, da je vse od Vas teklo. Vidite, naš kmet nima do Vas nobenega zaupanja. Pobjoljšajte se, morebiti se kaj spreobrne Vaših izgubljenih ovčič. Zdravstvujte in pridni bodite, ako pa ne boste pridni, se pa zopet kmalu vidiva pri drugi luči.

Izgubljena ovčica.

Iz Zagorja ob Savi 26. novembra. Bodite usmiljeni in ne dopustite, da bi Vaš požrešni uredniški koš se mastil z mojimi »vezanimi otrobi«, ki so od »različnih političnih otročajev« skupaj »sklanfani«. Nič ne stori, če se mu zopet »smeji cela Slovenska«. Vstrezite moji skromni želji in pustite mi malo prostorčka v Vašem cenjenem listu. Saj vem da ste me že sili, ker Vam vedno hočem predale polniti (Slovenec št. 259.) Gospod urednik vem dobro, da ni ljubo Vam se s osebnostmi pečati, zato se hočem tega greha izogniti. S osebnostmi se skratka jaz nočem pečati, kakor to zna moj nasprotni kolega. On vedno najrajši na osebnostih jaha. Sedaj smeši tega gospoda, sedaj prekucava kozolce nad posojilnico in nazadnje pride »osameli predsednik« naše kmetijske podružnice na vrsto. Pa, kakor sem čul, da je bil ta slavni »vitez prežalostnega spomina« na občnem zboru kmet. družbe v Ljubljani popolnoma osamljen. To je zopet živ dokaz, koliko ima še zaupanja pri kmetih. Kljub strastni agitaciji ni mogel par kmetov skupaj zbobnati. Danes ne bode odgovarjal na njegov »Stvarni odgovor zagorskim narodnjakom« v »Slov.« št. 259, 261, 262, ampak na »Glasnika« št. 31. Tu hočem dokazati, da mi nismo izkorisčevalci ubozega trpina, in tudi da nismo obrekovalci in lažniki. Dolgo, dolgo časa sem ga čakal, in sedaj se je vendar oglašil v »Glasniku«. Ker je uvidel, da sem ga grozno že v škripec potisnil z zadnjim »Rodoljubovim« dopisom v št. 20. Toraj posvetil mi je svoj »stvarni odgovor«, pa nikaner ne mislita, delavec in kmet, da me je stvarno potisnil v stran. Kaj še, moje citate nekako zavija in prežvekava in na

vse to še prav mastno zabeli, da so vsi moji odkritosrčni opomini »le pesek v oči takim ljudem, ki se pustijo od vas »farbati«, a pri nas ni tacih«. Za Boga vendar, kje drugje, ko pri vas v vašem taboru, so samo taki, ki se, kajne, hvala Bogu še pustijo od kapelana »farbati«. Zato hočem nekaj suhih faktov navediti, kako zna kapelan ljudstvo »farbati« kot dušni pastir. Na pr.: Jeden — katerega je obžalovati, da ne uvidi, da je »stavbinsko društvo res na »klerikalni podlagi«. In kako je tega pribil na svojo luknjasto suknjo? Seveda služila mu je »narodna podlaga«, to ni ne »klerikalno« in ne »liberalno« itd. Kolikokrat mu je tudi zatrjeval, da ni »stavbinsko društvo« na »klerikalni podlagi«, baje mu je zadnji trenotek celo še zatrjeval, da ni na »klerikalni podlagi«, samo da je dobil menda par stotakov«. Če bi ne bilo »stavbinsko društvo« na »katoliški podlagi« bi ne veljal za njo tudi ministerski ukaz z dne 13. aprila 1868 št. 1307, da velja tudi za »katoliška društva« zakon z dne 15. novembra 1867 št. 134 drž. zak. To se pravi »farbati« ljudstvo. Toraj on ljudstvo »farba« »Prvo delavsko vprašanje so boljša stanovanja«. Naše delavsko stanovanje ni v takem slabem stanju, kakor slika in kakor ga je že slikal naš kapelan v »Glasniku«. Prvo in najpotrebnejše »delavsko vprašanje« je, boljša plača. Čujte g. kapelan! Kaj koristi na pr. delavcu: 2 sobe, 1 kuhinja in 1 čumnata, če nima doma žena niti skorje kruha, da bi vtolažila lačno deco, ki jo tako milo prosi za grižljive kruha. Mar mu naj dá kos zidu, mesto kruha g. kapelan? Pri nas žalibog še ni ljudstvo toliko izobraženo in organizovano kakor na Pruskem. Tam ima lahko delavec več sob Ali jih tu mora imeti pri svojih 25 do 30 gld.? Saj si ne more kupiti niti pohištva. Mar naj ima prazne sobe?? Tu se vidi koliko imata dušni pastir srca za delavca. Ali za njega oziroma za klerikalstvo ni preneumna ta ideja, čeravno je tudi sebična. Čez par let imajo gotovo nekaj glasov pri občinskih volitvah in tako s časom bi se jim vresničila njihova tajna nada, da bi postalo Zagorje klerikalno. Zakaj pa imate v pravilih »stavbinskega društva« § 13. Ta določba veže člana dvajset (20) let po izplačanju dotične nepremičnine ter se mora na stroške dotičnega člana v zemljiški knjigi vpisati. Mar ne tiči tu vzadi na pol pečena goska za klerikalstvo. (Konec prih.)

Domače in razne novice.

Vlada in Slovenci. Sedanje ministrstvo je našemu narodu skrajno nasprotno. To se je zlasti pokazalo pri nekaterih imenovanjih, ki so po vsem Slovenskem povzročila veliko nevoljo. Tako je bil strupeni nasprotnik našega naroda višjesodni svetnik Anton Wurmser imenovan predsednikom okrožnega sodišča v Celju. Prebivalstvo tega okrožja je skoro vse slovensko, le kacih pet odstotkov je nemškutarjev, a vzlic temu slovenski poslanci niso zahtevali, naj se imenuje kak Slovenec za to mesto. Priporočali so zmernega Nemca in sploh izrekli, da naj se imenuje kdorkoli samo Wurmser ne. In prav ta je bil imenovan, dasi ga je

dr. Brumen svoj čas pri upravnem sodišču naravnost dolžil zlorabe uradne oblasti in dasi živi Wurmser v konkubinatu. Mož, ki je sam kazniv, ker živi v prešeštvu, bo predsednik sodišču! Če slovenski poslanci proti temu ne bodo kar najbrezobzirnejše nastopili, potem moramo reči, da sploh nimamo poslancev.

Shod na Bledu, ki ga je priredilo klerikalno politično društvo za radovljiški okraj dne 26. novembra, se je slabo obnesel. »Sloveneč« je bridko tarnal, da ni bilo udeležnikov. O tem, kar se je na shodu govorilo, ni vredno, da bi razpravljali. Pokazalo se je, da tudi dr. Krekove dušne moči pešajo, ali pa je tudi on, ki smo ga smatrali za odkritega človeka, postal hinavec. In hinavstvo je, ko je trdil, da je narodna stranka kriva razpora na Kranjskem. Klerikalna vladoželjnost, nestrpnost in požrešnost in nje izdajstvo v narodnem oziru je porodilo razpor. Če dr. Krek ne ve tega, potem ga pomilujemo, če pa to ve, potem je grdo, da to taji. Sicer pa dr. Krek nima več toliko zaupanja v prihodnost, kakor ga je včasih imel. Ni še dolgo tega, kar je po vseh shodih trobental, da je narodna stranka mrtva, da je nikjer več ni. Kako nemumno je bilo to trobentanje, to je pokazal občni zbor kmetijske družbe. Na tem občnem zboru je kmet pokazal svojo voljo, in ta slovenski kmet je dal celi klerikalni stranki tako zaušnico, da jo bo pomnila. Dr. Krek je na Bledu že računal z možnostjo, da bo njegova stranka na celi črti premagana in v prah poteptana, in to je še najpametnejše, kar se je slišalo na rečenem shodu.

Županom v Moravčah je bil izvoljen ugledni in za moravski okraj jako zaslužni nadučitelj gosp. Janko Toman. Glavarstvo mu je ukazalo, da se mora županstvu odpovedati. Ta ukaz je popolnoma nezakonit in se bo o tem postopanju vlade še v deželnem zboru prav temeljito razpravljalo, tako temeljito, da si bosta to zapomnila tako kamniški effendi Friedrich kakor deželni vezir baron Hein.

V katoliških konsumnih društvih se gode že take reči, da je škandal in sramota. V dobrepoljskem kons. društvu so dobili nezadacanega vina, da bo moralo društvo plačati globe in daca 94 gld., in zasačili so tudi neko smrdljivo brozgo, glede katere se je v kmetijskem preskuševališču dognalo, da je ničvredni petjot. Po postavi je strogo prepovedano petjot prodajati za vino. V Tomišlju se je dognalo, da je konsumno društvo imelo 36 štokov sladkorja skritega, da ni plačalo zanj davka. Dajte cesarju, kar je cesarjevega, Bogu pa, kar je božjega, govori z lece, sami pa skrivajo štoke sladkorja, da ne dajo cesarju kar je cesarjevega. Lepo je »Slov. Narod« izvedel iz Ribnice. Navedel je namreč določen slučaj, da so v ondotnem društvu necega kmeta, ko je kupil sladkorja, opeharili na dvojen način: zaračunali so mu sladkor dražje, kakor je bilo dogovorjeno, potem pa so mu ga še precej manj odvagali!

Zoper razpadanje kmetij na Štajerskem namerava štajerski deželni odbor nekaj ukreniti. Za sedaj je naročeno vsem občinskim uradom, da izkažejo koliko posestev je bilo na dražbi prodanih zaradi zadolženja, koliko posestev se je razkosalo, in koliko so jih nakupili ljudje, ki niso kmečkega stanu.

Cesarjeve podpore. Cesar je podaril gasilnemu društvu v Kamnigoricu 100 gld. in onemu v Sodražici 60 gld.

Nemški naskok na slovenske Domžale. Schulverein hoče svojo zasebno šolo v Domžalah razširiti in je vložil prošnjo na deželni šolski svet, naj dovoli tej šoli pravico javnosti, da se bodo vanjo laglje lovili slovenski otroci.

Goriški deželni zbor se bržčas v kratkem razpusti, ker se slovenski poslanci nečejo vdeleževati sej, brez njih pa deželni zbor ni sklepčen.

Nova pošta. S 1. decembrom se je odprl nov poštni urad v Dobrničah.

Beljaško železniško ravnateljstvo hočejo razdeliti tako, da bi del državnih železnic, oziroma, da bi dolenjska proga prišla pod Trst. Upajmo, da se bodo naši poslanci temu odločno uprli.

Umrla sta zadnji mesec dva vzorna duhovnika, župnik pri Sv. Lenartu nad Škofjo Loko Ivan Vavpotič in župnik v Trebnjem Anton Mlakar.

V Poljanah nad Škofjo Loko se je te dni poročil 78letni vdovec z 21letnim dekletom.

Uboj. Minoli mesec je 20letni fant iz vasi Debeui z nožem zabodel v srce A. Šubica iz Podpeča, fare Nova Oselica, tako da je v nekaj minutah umrl.

Cigan Held, ki je poleti na zvižčen način ušel vislicam, je bil koncem minolega meseca pri porotnem sodišču spoznan krivim, da je na cesti pri Krki umoril kmeta Novljana. Sodišče je obsodilo cigana na smrt na vešalih.

Tatinska družba, ki je dolgo časa kradla po raznih semnjih, je stala te dni pred porotniki v Novem Mestu. Obsojeni so bili Franc Ponikvar iz Peščenik pri Višnji gori na 7 let, Jakob Krt z Gline na 3 $\frac{1}{2}$ leta, njegova žena Marijana na 2 leti in 7 mesecev, Fran Božič izpod Kuma na 13 mesecev in Matija Cuk iz Blehove vasi na 10 let ječe.

Neznan potepuh je župniku v Čatežu, kateremu se je predstavil kot ponesrečen uradnik, ukradel zlato uro in verižico.

Denar v grmu. Te dni je bil pri deželnem sodišču neki mož iz Mojstrane obsojen na 7 mesecev težke ječe in sicer zaradi poverjenja. Ta mož je bil dobil od necega posestnika dva stotaka z naročilom, da jih menja v Ljubljani, a ko se je vrnil v Mojstrano, je pripovedal, da je bil napaden in oropan. Tega seveda ni nihče verjel. Sodilo se je, da je mož ves denar zapravil, in sodišče mu je za to odmerilo primerno kazen. Te dni pa so otroci pri Mojstrani v nekem grmu našli listnico, v kateri je bilo 100 gld. Da je obsojenec ta denar skril v grmu, to svedočijo različne okolnosti.

Izpridena mladina. V Trstu so aretovali pet fantičev, katerih še nobeden ni 14 let star. Ti fantiči so na najpredrzejši način izvršili več ulomov in sicer so tako rekoč pred očmi pasantov vlomili v razne trgovske izložbe v najobljudenejših ulicah!

Poneverjenje. Ravnatelj pomožnih uradov zagrebškega sodnega dvora je šel pred nekaj dnevi na dopust, sedaj pa je sporočil sodišču, da je poneveril večjo svoto — govori se da 20.000 gld. — in da se usmrtil.

Na smrt na vešalih je porotno sodišče v Rovignu obsodilo 38 letno brivčevo ženo Filomeno Civitico iz Dinjana,

ker je svojo taščo umorila. Tašča je stanovala pri svojem sinu in pri sinahi, a vsakdanji kruh si je sama služila. Filomena Civitico je taščo že več let sovražila, in sicer kakor je izpovedala pri obravnavi, vsled tega, ker je mislila, da njen sin svojo mater skrivaj podpira, in ker je tašča nekim znankam rekla, da sinaha ni dosti vredna. Filomena Civitico je hotela taščo najprej zastrupiti, a to se jej ni posrečilo. Ko je na to nekega dne bila sama doma s taščo, je slednjo napadla in jej z britvijo prerezala vrat, vsled česar je starka takoj umrla.

Nepojasnjeno hudodelstvo. »Hrvatska Sloga« poroča: Vsled jako sumljivih okolnosti sta bila v Bakarcu aretovana dva cigana in neka ciganka. Jednemu aretiranih ciganov se je posrečilo, da je pobegnul, in sumi se, da je odnesel raznih stvari, dobljenih pri mnogih izvršenih zločinih. Drugi cigan in ciganka sta bila odpeljana v Bakarac in sta prišla v občinski zapor. Ciganka je v zaporu zahtevala, naj jo pusté na stranišče. To se je zgodilo. Po njenem odhodu so preiskali stranišče in našli tam: zlat prstan, majhno zlato uro, novo krilo, nekaj robcev, a kar je najgroznejše, v neki torbi dve otročji glavi; jedna je od kake tri mesece starega otroka, druga pa od kacic 40 dni starega otroka. Cigan in ciganka se nahajata seveda še v zaporu, ubeglega cigana, ki je v begu pregnjalcem grozil z revolverjem, pa skrbno iščejo tako orožniki kakor občinski organi.

Grob v morju. Italijanska ladija »Regina Margherita« je prispela te dni iz Brazilije v Genovo. Na poti je umrl na ladiji genovski trgovec z vinom Antonio Tombe. Ker je prišel že na ladijo smrtno bolan, je vzel trgovec seboj troje rakev, da bi ga prepeljali v njih v domovino. Vzlic želji pokojnikov pa je dal kapitan ladije truplo trgovčeve vreči v morje, dasi so mu Tombejevi sorodniki ponujali 100.000 lir, ako prepelje mrtveca v Genovo. Kapitan se ni dal pregovoriti, ker ni hotel delati proti predpisom. Tombe je bil 30krat milijonar.

Loterijske srečke.

Gradec , 25. novembra.	34, 90, 80, 27, 59.
Linc , 18. novembra.	49, 36, 34, 78, 33.
Brno , 29. novembra.	72, 27, 32, 54, 58.
Dunaj , 25. novembra.	80, 48, 12, 78, 32.
Trst , 18. novembra.	10, 85, 9, 11, 77.
Praga , 22. novembra.	29, 20, 31, 85, 42.

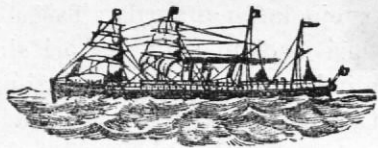
Tržne cene v Ljubljani

2. decembra 1899.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, 100 kg	9	—	Špeh povejen, kgr.	—	70
Rež,	7	20	Surovo maslo, „	—	90
Ječmen, „	6	50	Jajce, jedno . . .	—	04
Oves, „	6	20	Mleko, liter . . .	—	08
Ajda, „	7	90	Goveje meso kgr.	—	60
Proso, „	9	50	Telečje „ „	—	60
Koruza, „	5	80	Svinjsko „ „	—	70
Krompir, „	2	30	Koštrunovo „ „	—	36
Leča, nktl.	12	—	Piščanec . . .	—	50
Grah, „	10	—	Golob . . .	—	20
Fižol „	8	12	Seno, 100 kilo . .	—	280
Maslo, kgr.	—	95	Slama, „	—	2
Mast, „	—	70	Drva trda, klfr. . .	—	740
Špeh svež, „	—	60	„ mehka, „ . . .	—	5

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante.

Vožnje karte in tovorni listi v

AMERIKO.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna

naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesionirana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje radovoljno

Red Star Linie

Dunaj IV., Wiednergürtel št. 20

ali pa

Anton Rebek

Kolodvorske ulice št. 29 v Ljubljani.

Dobiva se povsod!

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, ki vam bode gotovo ugajal, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine pripravljena domača „Kava“ in „Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda“.

Dobiva se povsod!

Glavna zaloga pri: **Iv. Jebečinu** v Ljubljani.

Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda!

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro

v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na mojo firmo.

Glavna slovenska

hranilnica in posojilnica

registr. zadruga z neomejeno zavezo

pisarna v Šelenburgovih ulicah hiš. št. 3 v Ljubljani

sprejema in izplačuje večje hranilne vloge po 4 $\frac{1}{2}$ % obresti od dne vložitve do dne vzdige brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge dobrodelnih, občekristnih zavodov in vseh slovenskih društev, kakor tudi delavcev in poslov celdeže se obrestujejo po 5%.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Dr. Hudnik, predsednik.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kmetijska vinarska zadruga

v Vodnjanu v Istri

(Dignano, c. kr. drž. železnica)

priporoča

pristna vina

iz lastnih vinogradov, in sicer: črna in bela vina, refoškati, muškatele, rakije v množini čez 3000 hektolitrov od 18 kr. in višje, postavljeno na postajo Vodnjan (Dignano).

Za veletržce po dogovoru cenejšje.

Za pristnost in solidno postrežbo se jamči.

Za ravnateljstvo:

A. M. Pujman.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Moja **notarska pisarna** ne nahaja se več na Križevniškem (Valvazorjevem trgu), temveč

na Rimski cesti št. 7

I. nadstropje, nasproti gostilni Lojzeta Zajca.

V Ljubljani, dne 10. oktobra 1899.

Ivan Plantan, c. kr. notar.

KATHREINER-

**Kneippova
sladna kava.**

Stara mamica, se meni!

Že leta sem izpričano izvrstna primes k bobovi kavi. — Pri živčnih, srcnih, želodčnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc. zdravniško priporočena. — Najpriljubljenejša kavina pijača v stotisočero rodovinah.